

Dosarul nr. 2ra-579/2020

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. A.Braga)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.L.Bulgac, A.Panov, Gr.Dașchevici)

Î N C H E I E R E

20 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Judecătorii

Svetlana Filincova

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Străisteanu Gheorghe, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Mixtă „Piața Anglo KM7” Societate cu răspundere limitată împotriva lui Străisteanu Gheorghe cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, împotriva deciziei din 05 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 07 februarie 2018 ÎM „Piața Anglo KM 7” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Străisteanu Gheorghe prin care a solicitat, inclusiv prin cererea de completare, încasarea din contul pârâtului a sumei de 66 828 de lei cu titlu de datorie; suma de 9049,24 de lei cu titlu de dobândă de întârziere; suma de 2287 de lei cu titlu de taxa de stat, precum și 5 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În motivarea acțiunii ÎM „Piața Anglo KM 7” SRL a indicat că la 12 ianuarie 2017 i-a acordat lui Străisteanu Gheorghe cu împrumut suma de 55000 lei pe un termen de pînă la 12 februarie 2017, fapt ce se confirmă prin contractul de împrumut nr. 7km-12/01-2017 din 12 ianuarie 2017 precum și prin dispoziția de plată nr. 9 din aceeași dată.

Conform contractului menționat, în special conform punctului 2.3-2.4, pârîtul și-a asumat obligația de a restitui suma împrumutului pînă la 12 februarie 2017, iar în cazul nerestituirii sumei menționate în termenul asumat, urma să achite în termen de 3 luni, adică pînă la 12 mai 2017, suma de 66 828 lei.

A relatat că, pârîtul nu a executat obligația, deși la 22 ianuarie 2018 reclamantul a expediat în adresa pârîtului o notificare prin care a solicitat restituirea integrală în termen de pînă la 01 februarie 2018 suma împrumutului acordat precum și dobînda de întârziere la împrumutul acordat. Însă, în pofida faptului recepționării acestei notificări, precum și expirării termenului acordat prin notificare, pârîtul și de această dată a lăsat-o fără examinare și pînă la moment nu a restituit suma datorată.

Ulterior, reclamantul a înaintat o cerere privind completarea pretențiilor din acțiune, solicitând încasarea din contul pîrîtului a sumei de 66 828 lei cu titlu de datorie, 9049,24 lei cu titlu de dobîndă de întîrziere, 2287 lei cu titlu de taxa de stat și 5 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică (f.d. 49-50, vol. I).

Prin hotărârea din 13 decembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul central, acțiunea a fost admisă parțial. S-a încasat din contul lui Străisteanu Gheorghe în beneficiul ÎM „Piața Anglo KM 7” SRL suma de 55 000 de lei cu titlu de datorie în baza contractului de împrumut. S-a încasat din contul lui Străisteanu Gheorghe în beneficiul ÎM „Piața Anglo KM 7” SRL suma de 7426,51 de lei cu titlu de dobîndă de întîrziere pentru perioada 13 mai 2017 – 21 iunie 2018. S-a încasat din contul lui Străisteanu Gheorghe în beneficiul ÎM „Piața Anglo KM 7” SRL suma de 5872,80 de lei cu titlu de cheltuieli de judecare a cauzei. În rest pretențiile reclamantului s-au respins ca neîntemeiate.

Prin decizia din 05 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel declarată de Străisteanu Gheorghe și s-a menținut hotărârea din 13 decembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul central.

Pentru a decide astfel instanța de apel a invocat că instanța de fond corect a constatat că acțiunea intimatului este întemeiată. Or, pîrîtul nu a prezentat instanței careva probe din care ar rezulta că suma împrumutată a fost restituită de către acesta, motiv pentru care omisiunea apelantului de a executa benevol obligația pecuniară asumată, instituie dreptul intimatului de a pretinde încasarea silită a sumei datorate, precum și a dobînzilor aferente, calculate în temeiul art. 619 Cod civil pentru perioada de întîrziere a debitorului.

Instanța de apel a reținut ca fiind justificate, legale și pasibile de a fi admise pretențiile intimatului privind încasarea din contul apelantului a sumei împrumutului primit în mărime de 55 000 lei, și concomitent, nefondată pretenția privind încasarea sumei datoriei ce excede această sumă pînă la 66 828 lei, indicată în pct. 2.4 al contractului. Or, obligația apelantului de rambursare a împrumutului la scadență reiese atît din clauzele contractului, cît și din dispozițiile legale citate mai sus, opoziția apelantului în acest context fiind nefondată.

În acest context, instanța de apel a invocat prevederile art. 667 alin. (1) Cod civil, părțile contractante pot încheia în mod liber, în limitele normelor imperative de drept, contracte și pot stabili conținutul lor. Dacă, în scopul protecției intereselor prioritare ale societății sau ale unui individ, efectele unui contract depind de încuviințarea autorităților statului, limitările și condiționările trebuie reglementate prin lege. Astfel, odată ce Străisteanu Gheorghe a aplicat semnătura olografă pe contractul de împrumut, acesta și-a exprimat acordul cu clauzele contractuale, inclusiv și cu obligația de a restitui suma împrumutată și data scadenței acestei obligații pecuniare, iar valabilitatea contractului de împrumut nu este determinată de neînregistrarea acestuia în registrul întreprinderii și de modalitatea de numerotare a acestuia, astfel încît circumstanțele invocate de apelant nu-l eliberează de obligația executării obligațiunilor asumate.

Instanța de apel a menționat că în baza art. 602 alin. (1) Cod civil, în cazul în care nu execută obligația, debitorul este ținut să-l despăgubească pe creditor pentru prejudiciul cauzat astfel, dacă nu dovedește că neexecutarea obligației nu-

i este imputabilă iar potrivit alin. (2) al aceluiași articol, neexecutarea include orice încălcare a obligațiilor, inclusiv executarea necorespunzătoare sau tardivă.

În conformitate cu prevederile art. 619 alin. (1) Cod civil, obligațiilor pecuniare li se aplică dobânzi pe perioada întârzierii. Dobânda de întârziere reprezintă 5% peste rata dobânzii prevăzută la art. 585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Este admisă proba unui prejudiciu mai redus.

Conform art. 585 Cod civil, în cazul în care, conform legii sau contractului, obligația este purtătoare de dobândă, se plătește o dobândă egală cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei dacă legea sau contractul nu prevede o altă rată.

Instanța de apel a relatat că, în circumstanțele în care s-a constatat temeinicia pretenției reclamantului privind încasarea din contul pîrîtului a împrumutului, subsecvent, prin prisma art. 619 Cod civil, prima instanță corect a admis și pretenția reclamantului privind încasarea dobânzii de întârziere, or, pîrîtul nu a respectat obligațiile pecuniare asumate prin contractul de împrumut și nu a restituit în termen suma împrumutată.

În același timp, instanța de apel a indicat că prima instanță corect a reținut că este imperativă recalcularea dobânzii de întârziere indicate de reclamant, ținându-se cont de creanța scadentă în sumă de 55 000 lei, dar nu cea pretinsă de reclamant, respectiv pentru aceeași perioadă de întârziere, adică 12.05.2017 - 21.06.2018, apelantul urmează să achite cu titlu de dobândă de întârziere suma de 7 426, 51 lei, în calcul luându-se ratele de bază a Băncii Naționale a Moldovei pentru perioada respectivă.

La 10 ianuarie 2020 Străisteanu Gheorghe a depus cerere de recurs, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii din 13 decembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Central și a deciziei din 05 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, cu remiterea cauzei spre rejudecare în alt complet de judecată.

În motivarea recursului ca temei de drept a invocat prevederile art. 432 din Codul de procedură civilă, art.15, art.20, art.26 din Constituția R.Moldova și art.6 CtEDO.

Mai mult ca atât a relatat recurentul că cauza, atât în instanța de fond cât și în instanța de apel a fost examinată în lipsa sa, astfel a fost lipsit de dreptul la un proces echitabil.

Conform art.434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 05 decembrie 2019 și a expediat decizia participanților la proces la 09 ianuarie 2020 (f.d.30, vol.II). La materialele dosarului lipsesc date de recepționare a deciziei recurate, prin urmare recursul depus la 10 ianuarie 2020 este depus în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Astfel, prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 26 februarie 2020 instanța de recurs a comunicat intimatului recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței (f. d.65, vol.II).

Conform avizului de recepție ÎM „Piața Anglo KM 7” SRL nu a recepționat recursul, plicurile fiind restituite cu mențiunea „plecat” (f.d.70-71, vol.II).

Până la data examinării recursului, referință asupra recursului intimata nu a depus.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

În conformitate cu art.432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurent nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt. Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui

control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurentului, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestuia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Străisteanu Gheorghe.

În ce privește argumentul recurentului precum că, cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată, Colegiul menționează că conform proceselor-verbale ale ședințelor de judecată Străisteanu Gheorghe a fost prezent, mai mult ca atât, a înaintat cereri, demersuri, cereri de amânare a ședinței de judecată în instanța de apel. Prin urmare, argumentul recurentului este nefondat, pur declarativ.

Or, conform art.102 alin.(4¹) Cod de procedură civilă, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Străisteanu Gheorghe.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru